

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Brevis Institvtio De Salvtari Poenitentia Peccatoris

Viexmont, Claude de

Coloniae Agr., 1725

VD18 1361598X

Cap. V. Quòd fidelis est Dominus, qui non patitur nos tentari vltrà quàm possumus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50113](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50113)

Principium
conuersio-
nis arduum.

Principio
obstandum.

Progressu
res fiet fa-
cilis.

Cum inceperis, difficile, arduum & inac-
cessibile virtutis iter tibi videbitur: tunc tri-
stitia implebit cor tuum, sed si perseueraueris,
tristitia tua vertetur in gaudium: & fiet, vt
quæ difficillima, imò impossibilia tibi videban-
tur, cum multa dulcedine & auiditate pera-
gantur. Ad vitia sine labore dilaberis, sed ea
sine labore non superabis: si modicam violen-
tiam tibi feceris in principio, postea vitia su-
perare poteris cum leuitate & gaudio. Malæ
inclinationi in principio resiste, voluntatisque
tuæ duritiam coge, vt malam relinquantur
con-
suetudinem, ne fortè paulatim ad maiorem te
ducat difficultatem. Vbi rem ipsam aggressus
fueris, & vitia aliquantulum profligare cœpe-
ris: ibi iam pavor omnis ac formido relinque-
tur, & tristitia tua in gaudium commutabitur:
successus operis, rem tibi faciet facilem, mi-
ramque tibi pariet dulcedinem. Per reparata
virtutum incrementa fortior efficieris, quòd
proxima videri iam cœperit spes salutis.

QVOD FIDELIS EST DOMINVS,
QVI NON PATITVR NOS TEN-
TARI VLTRA QVAM
POSSVMVS.

CAP. V.

Recordatio
præterita-
rum volu-
ptatum.

AT dixeris, Cum ad Deum anhelare in-
cipio, & ad caelestem patriam me per
desiderium extendo: prauæ quidem
consuetudini reluctor, tamen adhuc succrescen-
tibus desideriis carnis aggrauor, & mihi ad ten-
tatio

tationem vertitur, quidquid in hoc sæculo amicum antea blandumque putabatur: & quæ me peccantem amare consueuerant, rectè viuere volentem crudeliter impugnant. Voluptates pristinæ ad memoriam redeunt, & me sibi resistentem graui certamine affligunt: quod in conspectu Dei per pœnitentiam deletum est, ad animum redit, & deuicta culpa ad delectationem rursus inserpit: & quod prius egi in corpore, importunâ cogitatione voluto in mente: sicque tentatione sensim deuictus succumbo, & ad vomitum redeo: fitque error nouissimus peior priore. R. Magna super te clementia, frater charissime, Dominus Deus uigilat, quòd oculis tuis peccata tua flenda representat. Neque enim pius Dominus ante oculos tuos flenda ea opponeret, si per semetipsum ea districtè ferire uoluisset: constat, quòd à suo iudicio ea abscondere uoluit, dum misericorditer te præueniens tibi ipsi te iudicem fecit: ut si te ipsum diiudicaueris, ab eoque utique non diiudicaris. Optimus modus satisfaciendi, frequens detestatio peccati. Verè pœnitens semper est in dolore & labore: dolet de peccatis præteritis, laborat pro futuris cauendis. Quando te à peccatorum tuorum uinculo Dominus absoluit, uinculo perpetuæ detestationis eorum te alligauit: ut si quando tibi eorum in mentem ueniat, tibi ea commississe doleat. Gaude igitur, dum peccatorum iam per pœnitentiam deletorum subinde tibi remordet conscientia: si ea non approbas, imò reprobas, si ea commississe tibi non placet, imò

Voluptates pristinæ sæpius ad memoriam redeunt.

Peccatorum memoria.

Optimus modus satisfaciendi. Bernardus.

displicet. Non inficior tamen quod non dudum per pœnitentiam ad Dominum conuerso, sæpius in tentationem vertitur præteriti peccati recordatio, quia sicut ligna ignem nutriunt, sic cogitationes desideria pascunt: & qui ingreditur viam pœnitentiæ, fortius tentatur ab hoste. Illum enim tentator tentare negligit, quem se quieto iure possidere sentit.

Tentationi succumbere laboriosum.

Ezech. 13.

Verumenimuerò tentationi si resistas, labor quidem erit multus: sin succumbas, labor, qui tibi videtur nullus, te vera est plurimus. Quia dum sub crudelissimi tyranni intolerabili iugo in vtramque aurem dormis securus: dicis pax, pax, & non est pax. Non est, inquam, tibi pax cum Deo, cum diabolo, sed ne cum teipso quidem. Postquam enim tentationibus non resistis, sed putans inde tibi in hoc mundo pacem inuenire, consentis, & succumbis: postquam quod concupiueras executus fueris, hostique callido te subiecero: statim tibi remordet conscientia, quia secutus es tuam passionem, quod tamen deprehendis nihil iuuare ad quæsitam pacem: tantòque diabolum tibi intolerabiliorem facis, quantò crebriùs ei te subiicis: vt ei iam in nullo resistere valeas, cui in vno tui oblitus assensum præstas. Imò quod miserrimum est, plerunque tentationem præuenis: & ne fortè tentator desit, tibi tentator efficeris: non expectas tentationem, sed præuenis voluptatem. Veram cordis pacem inuenies tentationibus resistendo, non autem eis seruiendo: meliùsque est diabolum habere hostem, quàm participem: ini-

mi-

micum, quàm amicum: fugere persequentem, quàm subsequi præeuntem. Præit diabolus dum tentationem immittit. Eum autem subsequeris, dum eius suggestiones admittis.

Primum enim tentator praua obiicit & suggerit, deinde caro rei obiectæ delectationi succumbit, postremò voluntas victa consentit: primæ illi suggestioni viriliter resiste, quia nisi viriliter ei in principio resistatur, statim coualescit tentatio, & roboratur: & sensim vsque ad delectationem; postea etiam vsque ad consensum deuoluitur. Lubricus est serpens ille antiquus diabolus: vbi semel caput admouerit, toto postea corpore sensim obrepit. Caput serpentis conculca, id est, primæ illi suggestioni resiste, noli ibi mentem tuam tenere, noli consentire: & conculcato capite securus eris. Cogitatio enim mentem non polluit, vbi delectatio mentem non corrumpit, sicut oculus patitur ex specie, sic animus ex cogitatione: quælibet res cogitari potest absque peccato, sed si delectationem attendimus, in qualibet re peccari potest cogitando. Primis illis motibus resistens, præsentis quidem labore afficeris, sed à perpetuo labore liberaberis, quibus non resistens, à præsentis quidem labore liberaberis, sed postea perpetuò laborabis. Quid autem prodest tantillo labore modico tempore leuari, & postea in æternum tantis pœnis cruciari? certamen est breue & transitorium, præmium verò perenne & perpetuum.

Nescis, heu nescis, quia oportet per multas tentationes & tribulationes ingredi regnum

Dei?

Cogitatio mentem non polluit, quando delectatio non subsequitur.

Bona est tentatio.

Dei? multæ sunt tentationes: non quorum-
 cunque, sed iustorum, vt cum probati fuerint,
 coronam vitæ accipiant. Proposita est coro-
 na, ideo subeunda sunt certamina. Nemo po-
 test coronari, nisi antè vicerit, & nemo vince-
 re, nisi ante certauerit: quo modo autem cer-
 tabitur, si desit, qui impugnet? ipsi quoque co-
 ronæ fructus est maior, vbi maior fuerit labor.
 Tolle martyrum certamina, tulisti coronas; tol-
 le cruciatus, tulisti beatitudines. Bona ergo
 tentatio, quæ ineffabile gloriæ pondus operatur
 in nobis. Tentatio non nocet, sed non con-
 sentientem exercet: nescis, quæ consolatio se-
 quitur tentationis victoriam. Tentari non vis,
 ergo viuere non vis, quia tentatio est vita ho-
 minis super terram. Vita hominis non tenta-
 tionem habere dicitur, sed ipsa esse tentatio
 perhibetur: quia sicut mare fluctibus, sic nec
 vita ista carere potest tentationibus. Et sicut
 tibi per viam transeunti canes allatrant: quos
 si neglexeris, nec irritaueris, quamuis non mor-
 deant, tamen semper te sequuntur latratibus
 importunis: Haud secus quantumcunque
 tentationi resistas, tamen tentationis prorsus
 expersesse nequeas, vt si vna recesserit, alteram
 securus aut pavidus magis expectes. Dæmon
 enim praua suggerit, mundus ad se allicit, &
 caro victa consentit. Quocunque ineris, dæ-
 mon non deserit: quocunque te verteris, mun-
 dus se obiicit: & caro corruptibilis animam
 deprimit. Cum mundo & dæmone bellum
 quidem est infestissimum, cum carne verò pe-
 riculosius, quia intestinum: nullum capitalio-
 rem

Propter co-
 ronam pro-
 positam sunt
 certamina
 subeunda.

Necessaria
 est tentatio.
 Iob. 7.

Canum la-
 tratus.

Mundus, ca-
 ro, dæmo-
 nia, diuersa
 mouent
 prælia.

is non
 titatus

rem habes inimicum quàm te ipsum, nec à quoquam magis tibi cauendum est quàm à te ipso: si in hac pugna te contingat succumbere, ex tua ipsius prodicione id putabis euenisse.

In hac pugna non deiiciéris inuitus, in te est, vinci velis nec ne: sub te est appetitus tuus, & tu dominaberis illius. In tua potestate est, si volueris, inimicos tuos facere seruos tuos, vt omnia cooperentur tibi in bonum: excitare quidem possunt tentationis motum, sed in te est dare vel negare consensum. Quamuis enim antiquus hostis non desinat tentationum laqueos vbique pratendere, vt nos quoquo modo valeat opprimere; & vniuscuiusque mores consideret, vt in vno victus alia tentationum bella instauret; eaque vitia nobis obiiciat ante faciem, ad quæ procliuem esse scit nostram mentem, tamen tantùm suggerere potest, cogere non potest. Dominum non impulit, non tetigit, sed tantùm dixit, Mitte te deorsum: vt hinc intelligamus, quòd qui diabolo obedit, ipse se deiicit, & qui tentatione vincitur à se ipso vincitur. Debilis est hostis, qui non vincit nisi volentem.

Cui etiam te reluctantem Deus animat, vt pugnes, deficientem subleuat, ne cedas: non cedentem adiuuat, vt vincas: Vincentem coronat, vt secum regnes. Foris te ad probationem deserit, & intus, ne pereas, custodit, tentatione foris irruente concuteris, intus tamen te conditoris manus roborat ne labaris. Tendentem ad iustitiam nequaquam in tentatione Dominus

Vincimur
tentatione
volentes.

Matth. 4.

Hostis no-
ster est de-
bilis, quia
non vincit
nisi volen-
tem.

Auxilium
Dei in ten-
tationibus.

desce-

deserit, ne corruat: qui per gratiam suam etiam peccantem præuenit, vt resurgat. Sed sua gratia subleuatam mentem & ad bella exterius relaxat, & ad viriliter agendum interiùs roborat. Sape vnã tentationem patitur diutiùs immorari, ne alia fortior ei succedat, cui hominis infirmitas succumbat. Tentationes moderatur cum viribus, & mensuram præbet tentationibus: quòd si diabolus, quantum vult, nocere posset, in breui nullus iustorum remaneret: si Deus totum hominem desereret, in manu tanti aduersarii homo quid esset? nihil sibi tribuat diabolus, nihil valet, nihil potest, nisi à Deo permissus: nocendi habet voluntatem, sed, nisi à Deo acceperit, nocendi non habet potestatem. Tantùm tentate permittitur, quantum tibi prodest, vt exercearis & proberis, vt qui nisi tentatus, te non nosceres, à te ipso noscaris. Fidelis est Deus, qui non patietur te tentari vltra quàm poteris, sed faciet cum tentatione prouentum, vt eius sustinere possis impetum. Si pro te est Deus, quid in te poterit diabolus? præterquam quòd in hac pugna adiutorem habes bonum tuum Angelum, quem Deus commisit ad te custodiendum: ipse etiam Dominus est refugium tuum, & turris fortitudinis à facie inimici. Tentamenta, si ad te respicias, grandia sunt; si ad Deum bellatorem fortissimum, ludus & vmbra sunt. Vide paruum David contra ingentem Goliath in nomine Domini dimicantem, cùmque occidentem, & de diuino auxilio parem tibi assume fiduciam. Non debes hostem timere fortem, qui

1. Cor. 10.

Psal. 60.

2. Reg. 17.

qui habes Deum Principem tuum eò fortio-
 rem: sed vigila & labora, ne fiducia Principis for-
 tioris contemnatur aduersarius fortis: contra
 quem si viriliter contendis, illo es fortior: si
 autem negligis, illo es debilior: fortem facit
 diabolus hominis negligentia, non sua po-
 tentia: nam & assidua tentatione tentat, vt Ioan. 8.
 quem vi vincere non potest, saltem tædio vin-
 cat. Tu tantum eius suggestionibus acquie-
 scere noli, memor quòd mendax est, & pater
 mendacii: quin potius viriliter resiste, quod
 si feceris, Dei fretus auxilio, eum supplantabis.

Christus in deserto tentatus est à dæmo-
 ne, vt nostram expertus infirmitatem, infirmi-
 tatibus nostris compati disceret, tentationes vi-
 cit, vt nobis potestatem eas vincendi tribue-
 ret: sicut & in carne passibili in cruce passus
 mori voluit, vt mortem nostram moriendo de-
 strueret. Quod si Dominum Deum suum ten-
 tator tentare ausus est, quantò magis audebit
 ceteros? tentationis expertus non fuit Dominus
 Deus tuus, quantò magis eius expertus non eris
 vilis vermiculus? ad tentationem sustinendam
 Christi prouocaris exemplo, ad quam superan-
 dam eius indiges & auxilio.

Itaque, frater charissime, tentatus ad Chri-
 stum tentatum cum fiducia recurre: ad eius
 gratiæ thronum, vt consequaris misericordiam,
 & in auxilio opportuno inuenias gratiam: tri-
 bulationem tuam ante eum pronuntia, reuela Psalm. 36.
 Domino viam tuam, & spera in eo, & ipse fa-
 ciet: quis enim inuocauit Dominum, & de-
 reli-

relictus est? quis sperauit in eo, & confusus est? Pius & misericors Dominus, protector est omnibus inuocantibus eum in veritate.

QVOD TIMOR RECIDIVI IMPE-
DIRE NON DEBET RESVRRE-
CTIONEM LAPSI,

CAP. VI.

AT dixeris, Certò scio, quòd in totum non possum à peccatis meis abstinere, vnde recidium timens pœnitentiam nolo incipere, ne nouissimus meus error peior sit priore. R. Duo sunt vascula, frater charissime, quæ sæpiùs luto inficiuntur, quorum vnum sæpiùs mundatur, alterum, verò in sordibus suis obdurescere sinitur, vtrum horum esse dices sordidius, & vnde sordes auellentur difficiliùs? nimirum illud, quod sæpè inficitur, & nunquam abluitur. Id ergo ad tuum transfer animum. Putásne felicius multò tecum actum iri, si impœnitens inconfessusque non cesses peccata peccatis addere, quàm si sæpè recidens, sæpè etiam resurgas, & pœnitens peccatorum veniam sæpè habeas? Qui frequenter resurgit, non tam frequenter recidit, quia ex frequenti pœnitentia à multis peccatis auocatur, & ad Dei offensam timidior reditur; nec tam multis peccatis est onustus, quòd de multis per pœnitentiam sit à Deo absolutus. Qui verò à peccatis suis resurgere non curat, eum grauis omnium peccatorum suorum sarcina grauat, & ex maleuola voluntate pœnè incessanter peccat: & plerumque ipsi in

Vascula li-
sola.

Simile.

Resurgere
frequenter
est opti-
mum.

Consuetudo
seu mala
voluntas
peccandi.

pec-